

Mihai Eminescu

Mihai Eminescu

"Dumnezeul geniului m-a sorbit din popor cum soarele soarbe un nour de aur din marea de amar".

Poet national si universal
Scriitorul total al literaturii românești
Poetul nepereche
Geniul tutelar al culturii neamului
Fauritorul limbii literare
Luceafarul culturii românești

E unul care cânta mai dulce decât mine?
Cu-atât mai bine tarii, si lui cu-atât mai bine.
Apuce înainte s-ajunga cât mai sus,
La rasaritu-i falnic se-nchina-al meu apus.
(V.Alecsandri - Unor critici)

- 1850, 15 ianuarie Se naste la Botosani Mihai, al saptelea din unsprezece copii zamisliti de Gheorghe si Raluca Eminovici. Botezat la Biserica Uspenia, aflata aproape de casa natala, din centrul urbei. Azi disparuta, casa facea parte din zestrea mamei. Tatal Gheorghies avea rangul de *caminar* si muncise ca vechil pe mosia din Dumbraveni (spre Suceava).
- 1850-1856 Mihai își petrece copilăria la Botosani si, desigur, calatoreste în trasura parintilor la mosia Durnesti, spre Prut, luata în arenda, la Agafton, Bucecea, Catamaresti, Cucorani etc. Copilarie de farmec la Ipotesti, alaturi de droaia de plozi. Familia Eminovici, care cumparase mosia cu 4000 de galbeni, darâma casa batrâneasca si ridica un conac nou. Mihaita era
- 1856-1858 înconjurat prin, "natala mea vâlcioara" de patru frati: *Serban, Niculae, Iorgu* si *Ilie* (acesta era prietenul de nazdravani). Surorile Ruxandra si Maria au murit de copile. Dar, "dulcea mama" mai naste patru prunci, dupa Mihai: *Aglae, Harieta, Matei* si *Vasile*, ultimul încetând din viata la vârsta frageda.
- 1858-1860 Dupa ce învățase doua clase acasa, severul caminar Gheorghies îl duce peste hotar, în Bucovina stapânita atunci de Imperiul austro-ungar, la Cernauti. În pasaport, tatal declara ca

- Mihai de 8 ani are "parul negru, ochii negri, nasul potrivit, fata smolita". Clasele a III-a si a IV-a le urmeaza la Scoala primara greco-orientala numita "National-Hauptschule". Locuieste la Aron Pumnul (profesor si revolutionar pasoptist ardelean), prieten cu tatal sau. Ceilalti frati sunt la gimnaziu. Mihai invata binisor, dar programul militaresc si dorul de casa îl determina sa fuga singur, pe jos, pâna la Ipotesti. Biciul usturator al caminarului îl obliga sa revina în capitala Bucovinei.
- 1860, în septembrie Tatal își duce iarasi baietii, prin vama Mihaileni, la Cernauti. Mihai e înscris la "*K.K. ober-Gymnasium*"
- 1860-1863 Frecventeaza gimnaziul. Rezultate bune în prima clasa ("excelent" la româna, "foarte bine" la istorie), dar în clasa a II-a merge ca racul si, neglijând matematica si latina, ramâne repetent. Fuge iarasi la Ipotesti, peste granita, mai simte o data biciul tatalui, care-l duce legat la Cernauti. Repeta clasa a II-a gimnaziala, dar dupa Pasti (1863) nu mai e înscris în cataloage. Atras de teatru, însoteste trupa Fanny Tardini-Vladicescu care soseste la Hotel Moldova din Cernauti. Este angajat ca sufleur si pleaca in turneu cu trupa la Brasov. Era fascinat de frumusetea actritei Fanny Tardini. Toamna e copist în administratia judetului Botosani, pâna în martie 1865.
- 1864 Mihai mai are o sansa: sa-si continue la Cernauti studiile liceale în particular. Are grija de biblioteca lui Aron Pumnul. Dar în ianuarie, când numara 16 ani, e zguduit de moartea, tocmai lângă el, a profesorului. Plânge în hohote, fiindca se stie, spiritual vorbind, fiul adoptiv al ardeleanului. Seara, îi citeste colegului Stefanelii poema *La moartea lui Aron Pumnul*, compusa în acea zi. E prima creatie, publicata în brosură omagiala *Lacramioarele învatacelor gimnazisti din Cernauti la moartea preaiubitului lor profesor Aron Pumnul*, tiparita cu aceasta ocazie. Semna: *M. Eminoviciu, privatist*.
- 1865-1866 La Ipotesti, adolescentul Mihai e copleșit de prima iubire. Se zice ca o chema Casandra Elena si era fiica lui Gheorghe Alupului. Arata ca floarea alba de cires. Se plimba prin lunci, prin codru, pâna la lacul fermecat. Ea e mai mare decât junele amoretat. Mai apoi, fiind departe, Mihai afla ca fata de 19 ani a fost luata de zburatorul, rapusa de dropica (hidropizie) si e înmormântata în tintirim. Trist, o evoca în: *De-as avea, Din strainatate, Mortua est* (intitulata la început *Elena*), *Aveam o muza ori Floare albastra*.
- Trimite poezia *De-as avea* revistei *Familia*, condusa de Iosif Vulcan, care o publica imediat (martie 1866), schimbându-i numele din *Eminovici* în *Eminescu*. Calatoreste mai mult pe jos la Blaj ("mica Roma", despre care-i vorbise Pumnul). Cu ghetele rupte si o traista în spinare (cu niste carti si caiete în care adunase folclor), Mihai coboara de pe dealul Hula în "vatra românismului" - Blaj, încearca sa-si dea examenele, dar nu le ia, neavând conditii de învățatura. Fara parale, doarme într-un pod de fân, îmbuca din piata prune cu pâine neagra si se scalda în Târnava (fiind un bun înotator). Citește cu nesat cartile de la gimnaziu, scrie versuri prin parcuri. Banii de la Ipotesti nu-i vin la timp si pleaca la Sibiu, în cautarea fratelui sau Neculai, dar acesta plecase la Timisoara. La vremea strugurilor, este în mizerie, cu picioarele goale. Un teolog îi da niste ghete. Pasaportul fiind expirat, este ajutat de Popa Bratu din Rasinari (bunicul dinspre mama al poetului O. Goga) sa treaca clandestin granita austro-ungara spre tara sa, România, furisându-se prin munti. Strabate Oltenia si Muntenia, atras de Bucuresti.
- Îl aflam la Giurgiu - hamal în port. Devine sufleur în trupa ambulanta a lui Iorgu Caragiale si, apoi, îl cunoaste pe nepotul acestuia, Ion Luca Caragiale. Împreuna cu trupa teatrala a lui Mihai Pascaly face un turneu la Lugoj, Sibiu, Arad, Oravita, Buzias. Se angajeaza, cu ajutorul acestuia, ca "sufleur II si copist" la Teatrul National din Bucuresti. Întreprinde un nou turneu, cu trupa Pascaly, la Galati, Iasi, Cernauti si Botosani, unde e retinut de tatal sau Gheorghies si trimis, toamna, la studii în strainatate. În septembrie, purcede cu fratele cel mare Serban la Praga, încercând sa se înscrie la Universitatea Carolina. Își face o fotografie, în atelierul pictorului-fotograf Jan Tomas, însa pleaca din acest oras. La 2 oct. îl aflam la Viena.
- 1867-1869 În capitala Imperiului Habsburgic figureaza ca student la Universitate. Neavând diploma de

- bacalaureat, e înscris ca "audient extraordinar" si nu ca "student ordinar", precum ceilalti. Urmeaza cursuri de filosofie, drept, economie politica, limbi romanice, anatomie etc. Scribe mult.
- 1870 Colaboreaza la revista *Convorbiri literare* din Iasi cu poezia *Venere si Madona*. Vara, I. Negruzzi îl gaseste la Viena, invitându-l sa se stabileasca în Iasi. O cunoaste la Viena (martie 1872) pe frumoasa doamna Veronica Micle, venita la un tratament.
- 1871, 15 august Participa la sarbatorirea a 400 de ani de la sfintirea mănastirii Putna, fiind unul dintre organizatori.
- Paraseste Viena si vine, prin Botosani, la Iasi. La 1 septembrie citeste la sedinta *Junimii* poezia *Egiptul* si nuvela *Sarmanul Dionis*. Impresionati, membrii societatii decid sa-i acorde o importanta suma de bani pentru continuarea studiilor la Berlin. Titu Maiorescu îl voia "doctor în filozofie" si urmas al sau la catedra din Iasi. Se înscrie la Universitatea Humboldt din Berlin si frecventeaza iarasi cursuri diverse. Maiorescu îi trimite 100 de galbeni, ca sa-si ia doctoratul, însa Eminescu paraseste brusc Berlinul, renuntând la examene. Calatoreste cu trenul tocmai la Marea Baltica, la Königsberg, orasul marelui filozof Kant, cautând documente din istoria românilor. În plina vara 1874, descinde la Iasi, fara titlul de doctor în filozofie. Supararea lui Maiorescu va trece repede. Îi ofera postul de director al Bibliotecii Centrale, depunând juramântul în fata rectorului Stefan Micle, sotul Veronicai. Este poftit în salonasul literar al V. Micle, din casa rectorului. Preda germana la Institutul Academic.
- 1875 Numit de Maiorescu revizor scolar pentru judetele Iasi si Vaslui, viziteaza multe scoli si face rapoarte detaliate. Se împrieteneeste cu Ion Creanga. Dragostea pentru Veronica se amplifica.
- 1876, 15 august Moare "dulcea mama" Raluca, înmormântând-o la Ipotesti. Revenit la Iasi e, pâna în 1877, redactor la *Curierul de Iasi* (100 de lei lunar).
- 1876 Paraseste redactia, în urma unui conflict cu cei de la "foaia vitelor de pripas". Totodata, pleaca din Iasi, unde statuse 4 ani si crease perlele din ciclul veronian: *Fat-Frumos din tei*, *Calin*, *Lacul*, *Dorinta*, *Peste vârfuluri* s.a.
- 1877-1883 Redactor al ziarului conservator *Timpul*. Munca epuizanta la articole si poezii, viata intima dezordonata, firea de boem - toate contribuie la darâmarea sa psihica. Se declanseaza boala, are dureri de cap.
- 1875-1883 *Timpul* capodoperelor: *Luceafarul*, *Scrisorile* (5 la numar), *Doina* s.a.
- Vara, acasa la Maiorescu, Eminescu îi declara ca vrea sa învete albaneza si sa se calugareasca. Altadata, se duce la cafeneaua "Capsa", scoate revolverul si racneste ca regele trebuie împuscat, pentru ca-i tine pe liberali în brate. Apoi se baricadeaza într-o baie publica, opt ore, lasând apa sa se reverse peste tot. Gardienii sparg usa si-i pun camasa de forta.
- 1883 Ajunge la casa de sanatate a dr. Sutu si Bucurestiul afla ca "D-l Eminescu a înnebunit". Are 33 de ani si, pâna la moarte, va trai într-o agonie prelunga, prin spitale si ospicii, fara a mai putea scrie ceva important. Vietuieste din mila publica, apoi din mica pensie viagera (250 lei lunar).
- La 2 XI 1883 soseste la Viena, însotit de prietenul Chibici-Râvnianu, fiind internat la Sanatoriul Ober-Döbling. Apare prima editie a poeziilor lui Eminescu, îngrijita de Maiorescu.
- 1884-1885 Locuieste la Iasi. Calatoreste în Italia (cu Chibici). Apoi face bai la Liman, lângă Odesa.
- 1886 Este internat la ospiciul de la mănastirea Neamt, unde îl viziteaza Creanga.
- 1886-1888 Locuieste la Botosani, îngrijit de sora sa paralizata Harieta. În vara lui 1887, e dus la bai, la Hall, aproape de Insbruck.
- 1888, aprilie Pleaca de la Botosani la Bucuresti, unde V. Micle îl ia pentru îngrijiri medicale.
- 1889, februarie Internat din nou la Sanatoriul dr. Sutu. Pietrele i se par diamante, frunzele bani. Se crede voievodul Matei Basarab.
- 1889, 15 iunie Pacientul Petrea Poenarul îl loveste în cap cu o piatra trasa din prastie. Dar moartea e consecinta unei endocardite vechi. Creierul sau cântareste 1495 de grame, aproape cât al poetului german Schiller. Este înmormântat la Bellu, cu onoruri nationale. Tagirta Cristi

